

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNJENJA

Percepcija rada *Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Rakovica* od strane građana opštine Rakovica

Izveštaj pripremio: Centar za slobodne izbore i demokratiju, Beograd

Jun 2017. godine

Sadržaj:

1. Uvodne napomene.....	3
2. Metodološke napomene	4
3. PREPOZDATLJIVOST I VIDLJIVOST KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE RAKOVICA.....	6
4. OCENA RADA KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE RAKOVICA	10
5. ODNOS PREMA GRAĐANSKOM AKTIVIZMU, POLITICI, NARODNIM POSLANICIMA I RADU NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE	12
5.1. PERCEPCIJA RADA NARODNIH POSLANIKA/LOKALNIH ODBORNIKA I KOMUNIKACIJA IZABRANIH PREDSTAVNIKA SA GRAĐANIMA.....	14

1. Uvodne napomene

Istraživanje javnog mnjenja o percepciji rada *Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Rakovica* od strane samih građana koji žive na ovoj opštini sprovedeno je u okviru projekta „Jačanje odgovornosti izabranih predstavnika građana u Srbiji (Ljudi na prvom mestu)“. Projekat je započet u aprilu 2015. godine uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Jedan od ciljeva projekta jeste i osnaživanje veze između građana i njihovih izabranih predstavnika kroz organizaciju različitih javnih događaja, radionice sa narodnim poslanicima i predstavnicima udruženja građana, radionice sa lokalnim odbornicima, ali i kroz otvaranje 12 poslaničkih kancelarija širom Srbije. Kancelarije su otvorene u sledećim opštinama/gradovima: Užice, Stara Pazova, Savski venac, Valjevo, Zrenjanin, Kragujevac, Vrbas, Svilajnac, Trstenik, Bujanovac, Rakovica i Šabac.

Ciljevi ovog istraživanja su:

- utvrđivanje u kojoj meri su građani upoznati sa postojanjem i radom Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Rakovica;
- utvrđivanje razloga zašto neki građani nisu čuli za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Rakovica;
- merenje percepcije odnosa i komunikacije između građana i izabranih predstavnika (poslanika, lokalnih odbornika);
- utvrđivanje načina na koji se može poboljšati rad Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Rakovica i komunikacija između građana i izabranih predstavnika.

2. Metodološke napomene

Istraživanje realizovali	Centar za slobodne izbore i demokratiju uz podršku USAID-a
Terenski rad	Istraživanje realizovano u periodu između 1. i 10. juna 2017. godine
Tip i veličina uzorka	Slučajni, reprezentativni uzorak od 300 punoletnih građana opštine Rakovica
Okvir uzorka	Teritorija biračkog mesta kao najpouzdanija registarska jedinica
Odabir domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – u okviru biračkog mesta, svaka druga kućna adresa od početne tačke
Odabir ispitanika u okviru domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – izbor ispitanika metodom prvog rođendana u odnosu na dan anketiranja
Istraživačka tehnika	Licem u lice u okviru domaćinstva
Istraživački instrument	Upitnik

Istraživanje javnog mnjenja, koje su realizovali CeSID i USAID, sprovedeno je u periodu između 1. i 10. juna 2017. godine na teritoriji opštine Rakovica. Istraživanje je sprovedeno na reprezentativnom uzorku od 300 punoletnih građana.

Kao istraživački instrument je korišćen upitnik.

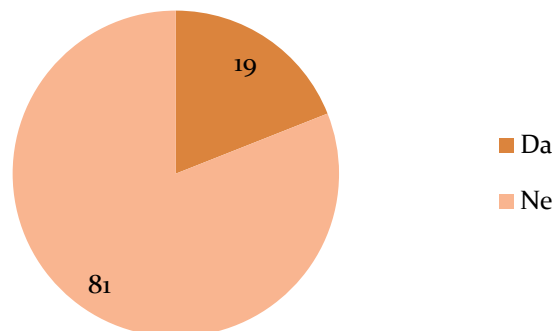
Intervjuisanje građana je sprovedeno tehnikom „licem u lice“, direktnim kontaktom sa ispitanikom. Prilikom obuke anketara, instruktori su insistirali na sprovođenju i poštovanju dva veoma važna pravila koja, osim samog uzorka, značajno utiču na reprezentativnost istraživanja – poštovanje koraka i pravilo prvog rođendana.

Poštovanjem koraka se obezbeđuje da anketar sveobuhvatno pokrije kompletan istraživački punkt, dok se pravilom prvog rođendana isključuje mogućnost da na upitnik odgovaraju samo oni građani koji prvi otvore vrata domaćinstva anketaru.

Od anketara se zahtevalo da u domaćinstvu anketira osobu stariju od 18 godina kojoj je prvog rođendan u odnosu na dan posete. Tako je obezbeđena polna, obrazovna i starosna reprezentativnost ispitanika.

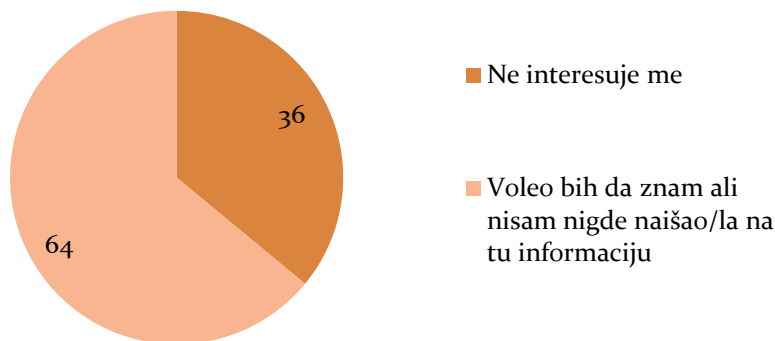
3. PREPOZNTALJIVOST I VIDLJIVOST KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE RAKOVICA

Grafikon 1. Da li znate da na Vašoj opštini postoji Kancelarija za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima?, u %

Svaki peti građanin opštine Rakovica zna za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima (19%). Ženski ispitanici su pre čuli za Kancelariju od muških. Sa porastom broja godina ispitanika raste i verovatnoća da su čuli za Kancelariju. Građani sa višim stepenom obrazovanja (srednja i visoka/viša škola) zastupljeniji su među onim građanima koji su čuli za Kancelariju.

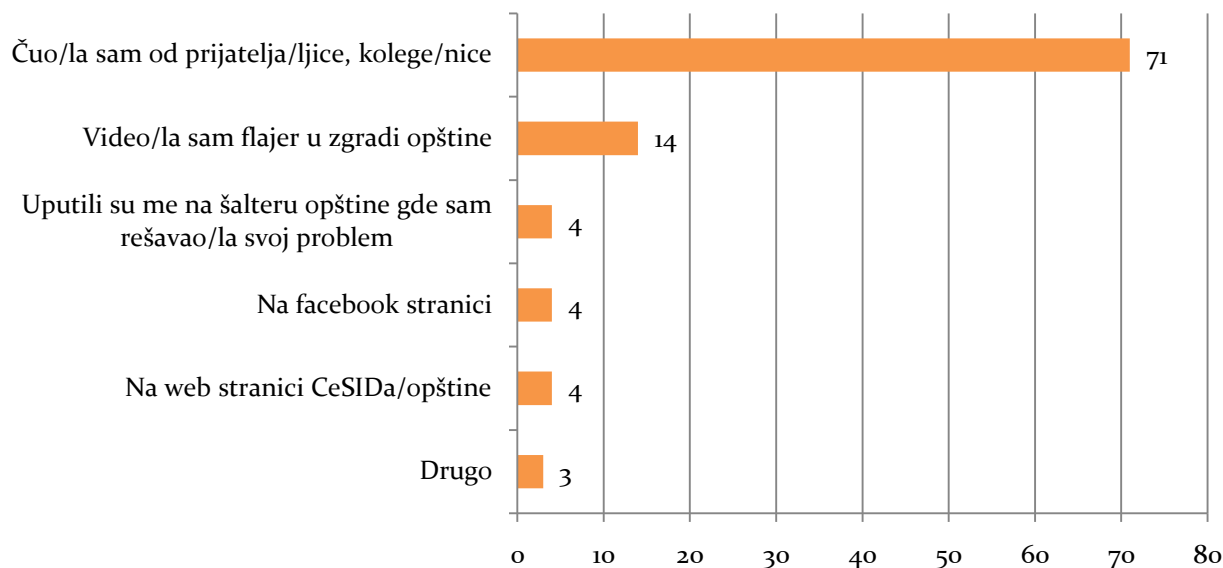
Grafikon 2. Ukoliko niste čuli za Kancelariju, šta je po Vašem mišljenju, razlog zbog čega niste upoznati sa postojanjem ove institucije u Vašoj opštini?, u %

Među ispitanicima koji nisu čuli za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima, kao razlog zbog čega nisu čuli za postojanje Kancelarije, prevladuje stav da bi građani voleli da znaju da Kancelarija postoji ali da nisu nigde naišli na tu informaciju (64%). Sa druge strane, 36% ispitanih građana kaže da ih to i ne interesuje i to su pre svega mladi muškarci sa završenom srednjom školom ili višim/visokim obrazovanjem.

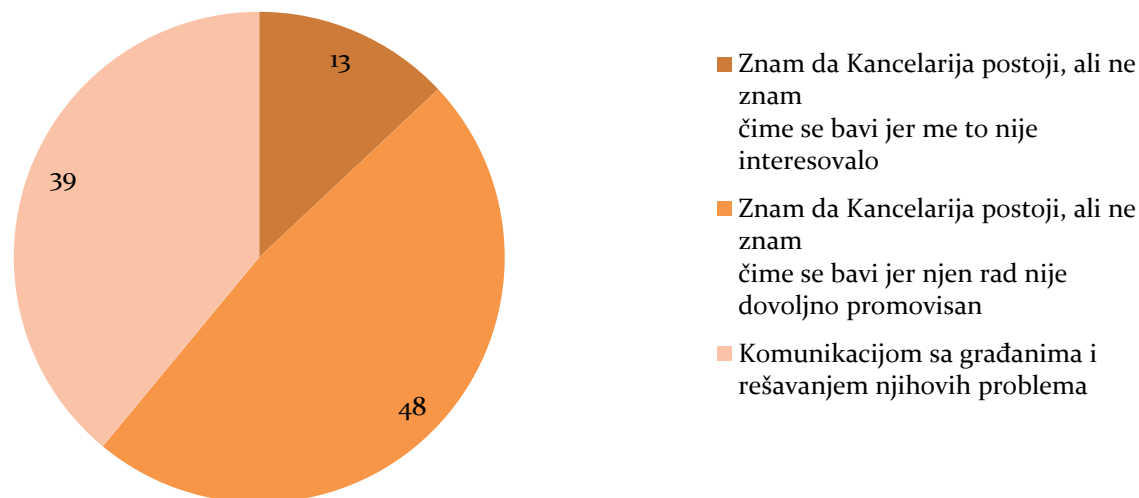
GRAĐANI KOJI SU ČULI ZA KANCELARIJU ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA

Grafikon 3. Molimo Vas da nam kažete kako ste čuli za Kancelariju?, u %

Na grafikonu 3 prikazano je na koji način su građani čuli za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima. Najzastupljeniji odgovor (71%) je da je su čuli od svojih prijatelja i kolega, pa je tako na ovaj način za Kancelariju čulo skoro tri četvrtine ispitanih građana opštine Rakovica. Drugi najfrekventiniji odgovor jeste taj da su građani čuli za Kancelariju tako što su videli flajer u zgradi opštine (14%), a 4% građana na Kancelariju je uputio opštinski službenik. Internet prezentacija Kancelarije (preko Facebook stranice ili web stranice CeSIDa/opštine) bila je izvor saznanja za postojanje Kancelarije za zbirno 8% građana opštine Rakovica.

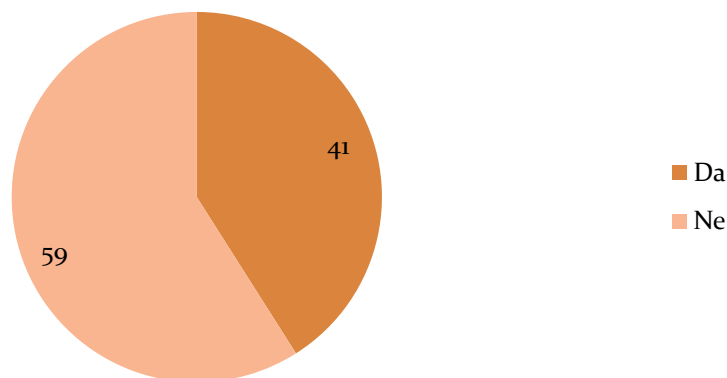
Grafikon 4. Kako vi vidite Kancelariju, šta ona radi i čime se bavi?, u %

Među građanima koji su čuli za postojanje Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima, 39% zna da se Kancelarija bavi komunikacijom sa građanima i rešavanjem njihovih problema. Takođe, gotovo polovina ispitanika (48%) nije sigurno čime se Kancelarija bavi, jer smatraju da njen rad nije dovoljno promovisan, a svaki sedmi ispitanik nije znao čime se Kancelarija bavi jer kažu da ih to i ne zanima.

Ženski građani opštine Rakovica više znaju čime se Kancelarija bavi, dok među ispitanicima koje to nije interesovalo preovlađuju muškarci.

Grafikon 5. Da li znate da preko Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima možete da se obratite narodnom poslaniku lično?, u %

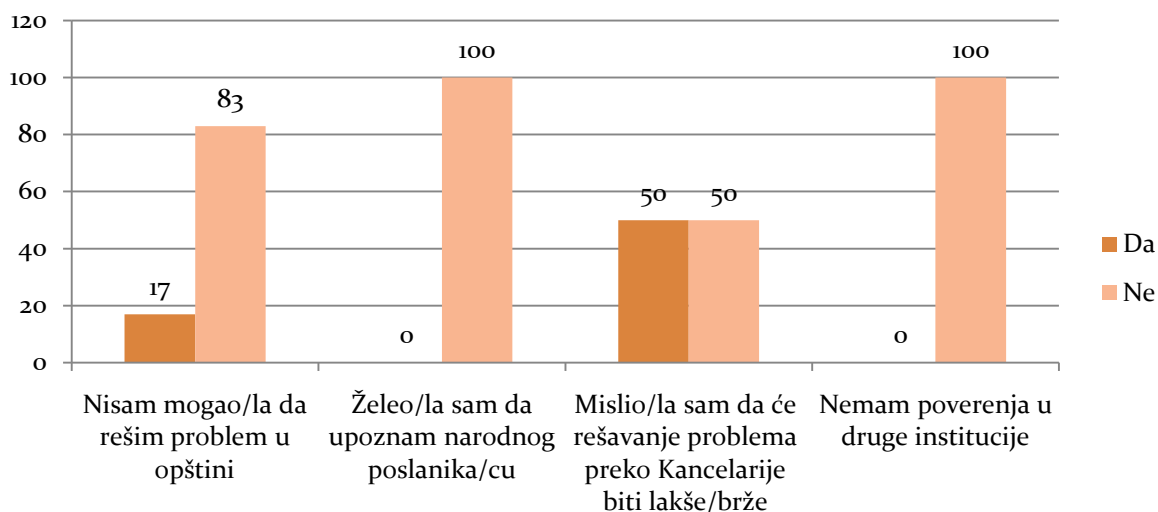
Preko dve petine građana opštine Rakovica (41%) zna da preko Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima može da se obrati narodnom poslaniku lično.

Kancelariju je posetio svaki deveti ispitanik građanin (11%), od čega je 7% posetilo Kancelariju samo jednom a 4% ispitanik građanin više puta. Iako je više ženskih ispitanika koji su čuli za Kancelariju, među onim građanima koji su posetili Kancelariju podjednak je udeo i muških i ženskih ispitanika. Građani koji imaju niži stepen obrazovanja (bez škole ili samo osnovna škola) nisu se nalazili među onim građanima koji su dolazili u Kancelariju.

4. OCENA RADA KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE RAKOVICA

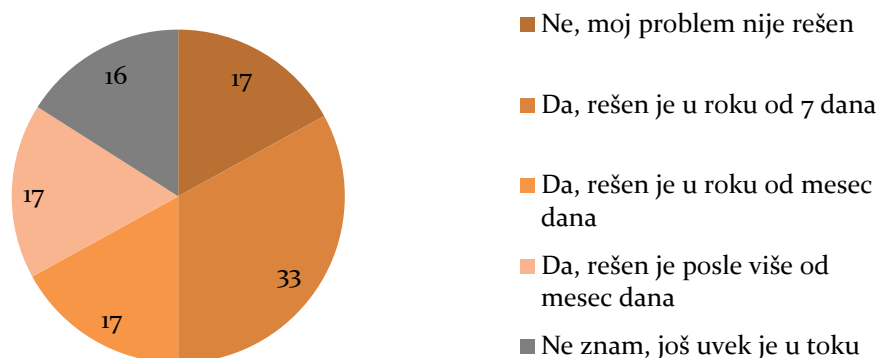
Kada smo građane pitali „Zbog čega ste odlučili da se obratite Kancelariji za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima“ kao jedan od najzastupljenijih odgovora javlja se verovanje da će rešavanje njihovog problema uz pomoć Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima biti lakše i brže (50%), a 17% građana došlo je u Kancelariju zato što nisu mogli svoj problem da reše u opštini.

Grafikon 6. Zbog čega ste odlučili da se obratite Kancelariji za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima?, u %

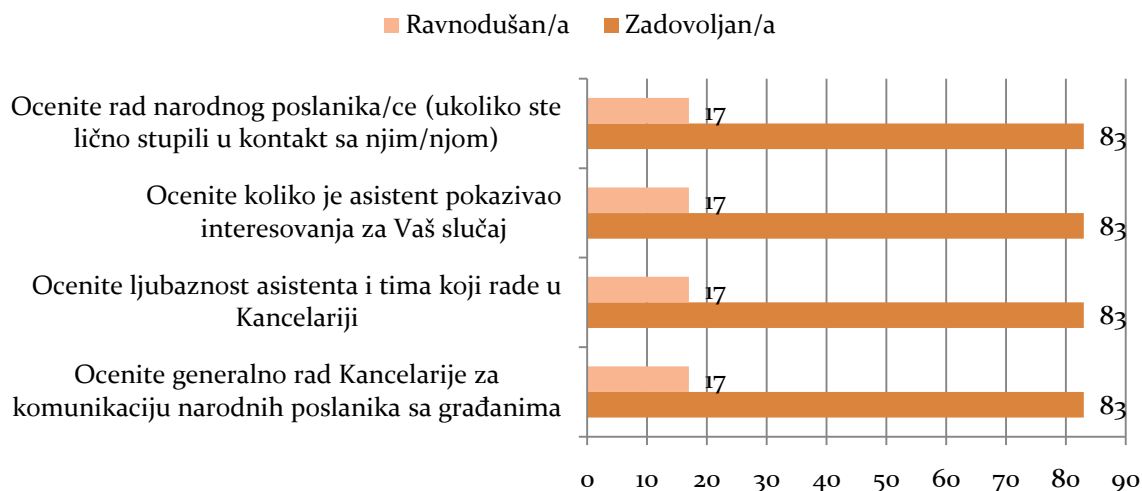
Kontakt sa narodnim poslanikom imala je polovina građana koji su posetili Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima. Naime, samo jedan ispitanik nije lično komunicirao sa narodnom poslanicom. Upravo ispitanici koji su zahtevali da se njihovim problemom bavi narodni poslanik lično, imali su kontakt sa narodnim poslanikom.

Grafikon 7. Da li je problem zbog kojeg ste se obratili Kancelariji rešen?, u %

Natpolovičnoj većini građana koji su se obratili Kancelariji za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima problem zbog kojeg su došli je rešen – 67%. U roku od 7 do mesec dana problem je rešen za 50% građana, a još 16% ispitanika čeka na ishodište svog slučaja.

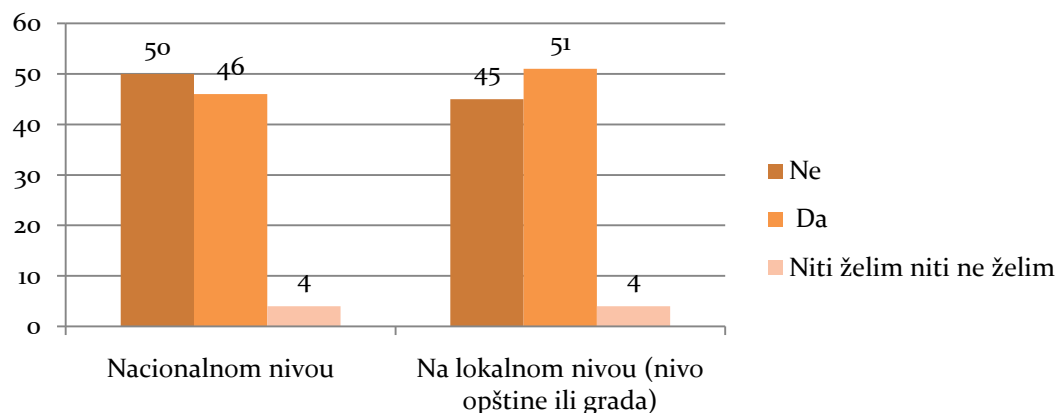
Grafikon 8. Kako biste ocenili sledeće elemente rada i funkcionisanja Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima?, u %

Građani koji su posetili Kancelariju, rad asistenta i poslanika u njoj ocenjuju kao zadovoljavajući. Naime, kako radom asistenta u Kancelariji, zainteresovanošću asistenta i narodnog poslanika za slučaj, ali i generalno radom Kancelarije zadovoljno je 83% ispitanih građana koji su posetili Kancelariju. Oni građani koji nisu rekli da su zadovoljni svrstali su sebe u kategoriju ravnodušnih.

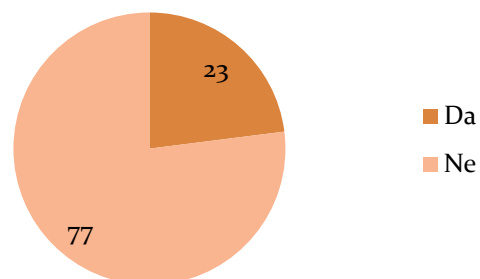
5. ODNOS PREMA GRAĐANSKOM AKTIVIZMU, POLITICI, NARODNIM POSLANICIMA I RADU NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE

Grafikon 9. Da li želite da utičete na odluke vlasti na..., u %

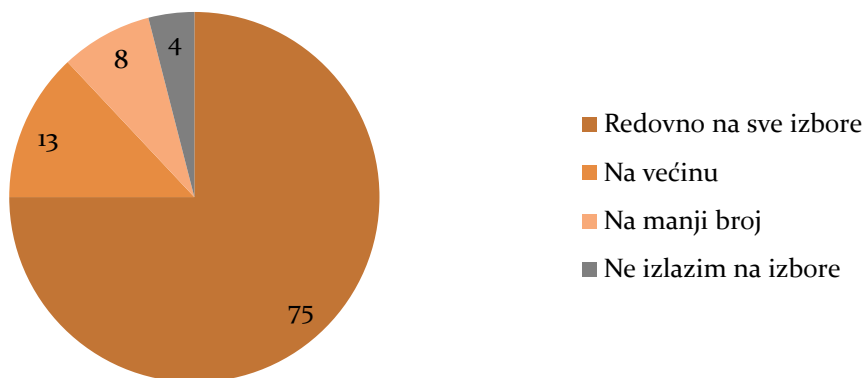
Iako je u Srbiji građanski aktivizam na niskom nivou, građani opštine Rakovica bi želeli da utiču na odluke vlasti i to pre svega na lokalnom nivou, iako nije zanemarljiv udeo ni onih koji bi želeli da utiču na odluke vlasti na nacionalnom nivou. Tako 51% građana kaže da želi da utiče na odluke vlasti na lokalnom nivou a kada je reč o nacionalnom nivou zainteresovanost je nešto manja ali ne i beznačajna (46%).

Grafikon 10. Da li ste u poslednjih godinu dana sami preduzeli ili aktivno učestvovali u bilo kakvoj akciji ili inicijativi vezanoj za rešavanje nekog problema u vašoj lokalnoj zajednici?, u %

Iako građani žele da utiču na odluke vlasti, samo 23% ispitanika je u poslednjih godinu dana učestvovalo u rešavanju nekog problema na lokalnom nivou, a 77% građana nije učestvovalo.

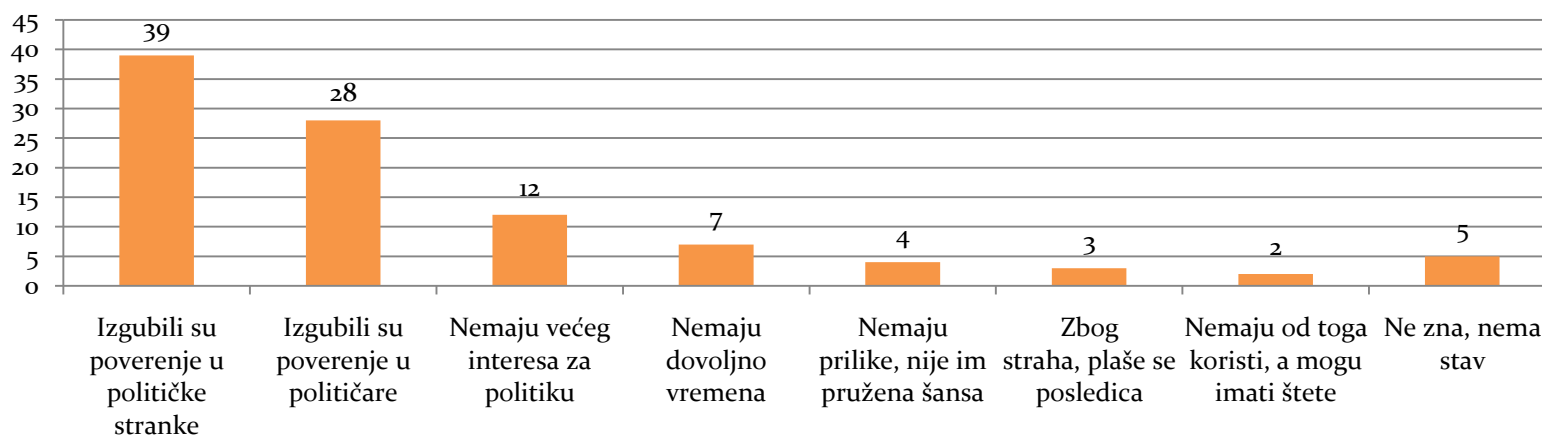
Grafikon 11. Kada uzmete u obzir sve dosadašnje izbore, počev od onih iz 1990. godine (ili od momenta kada ste u ovom periodu stekli pravo glasa), kako bi ocenili, koliko ste često izlazili na izbore?, u %

Građani opštine Rakovica politički aktivizam praktikuju u smislu redovnog izlaska na izbore. Čak 96% građana reklo nam je da manje ili više redovno izlazi na izbore, a od toga čak 75% redovno izlazi na sve izbore. Na većinu izbora izlazilo je 13%, a na manji broj izbora 8% ispitanika a samo 4% ne praktikuje ovu vrstu političkog aktivizma.

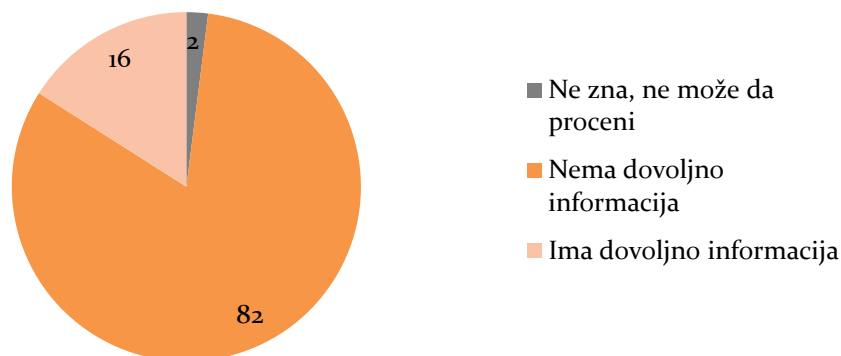
Glavni razlog generalnog političkog neaktivizma građani vide u gubitku poverenja u političke stranke i političare, zbirno 67% građana ovo misli.

Grafikon 12. Šta mislite, zašto se mnogi građani u većoj meri ne angažuju u političkom životu?, u %

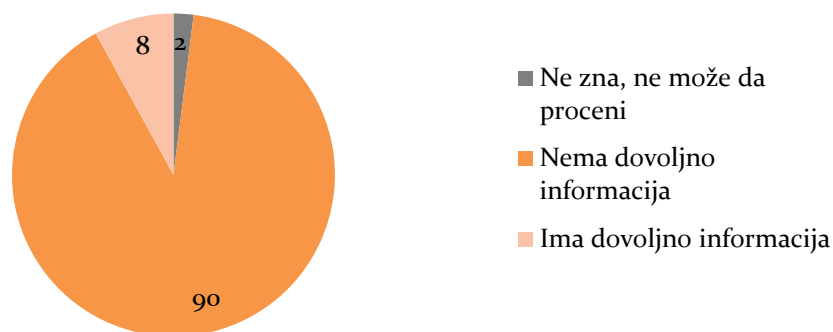

5.1. PERCEPCIJA RADA NARODNIH POSLANIKA/LOKALNIH ODBORNIKA I KOMUNIKACIJA IZABRANIH PREDSTAVNIKA SA GRAĐANIMA

Grafikon 13. . Generalno posmatrano, da li smatrate da imate dovoljno informacija o radu narodnih poslanika?, u %

Grafikon 14. Generalno posmatrano, da li smatrate da imate dovoljno informacija o radu lokalnih predstavnika građana?, u %

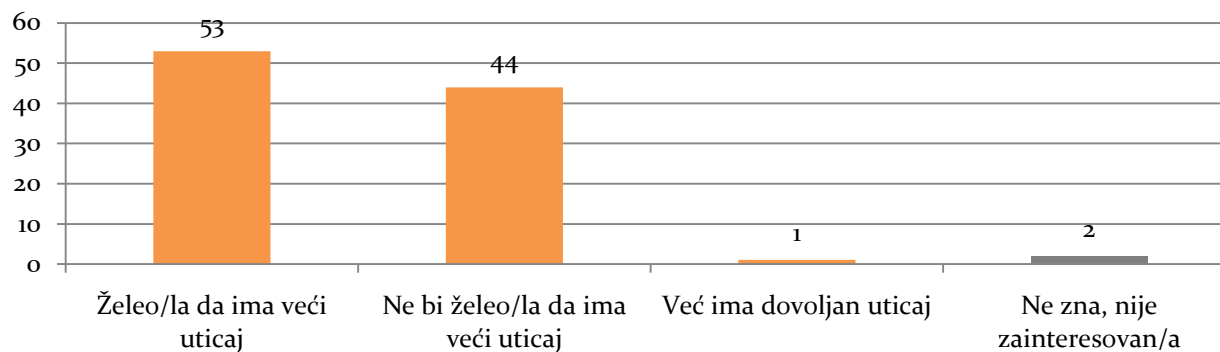

Građani opštine Rakovica smatraju da ne poseduju dovoljno informacija o radu narodnih poslanika, ali ni o radu lokalnih predstavnika građana. Naime, samo 16% građana opštine Rakovica kaže da poseduje dovoljno informacija o radu narodnih poslanika, a 8% to isto kaže za rad lokalnih predstavnika vlasti.

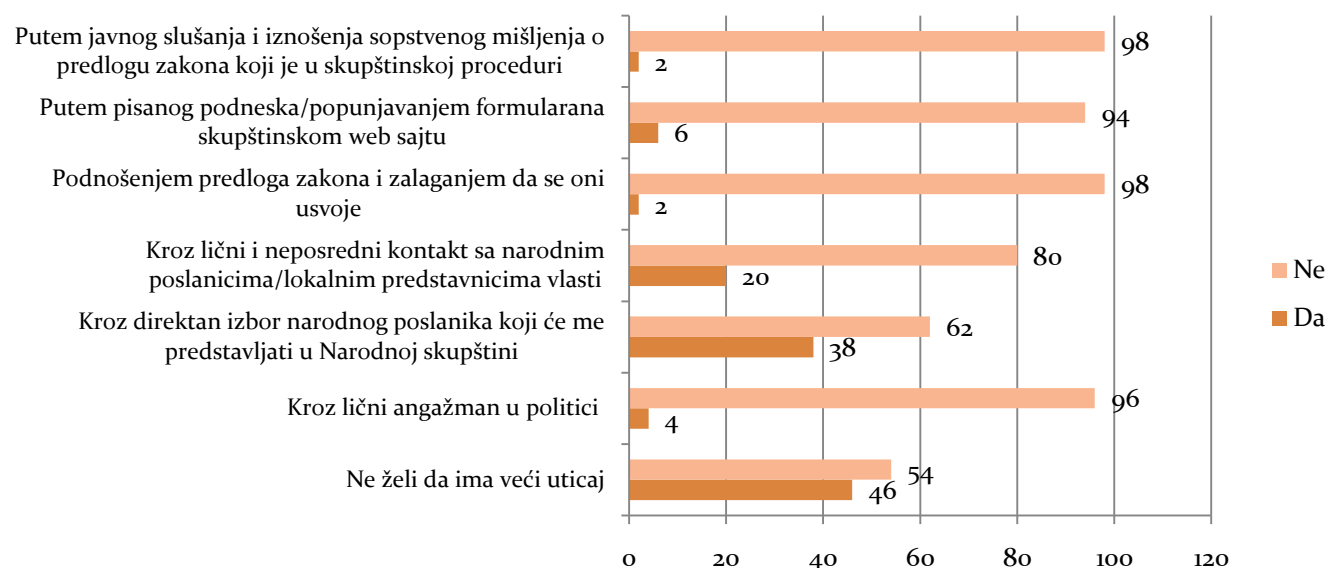
Poverenje u Narodnu skupštinu RS ima 31% građana opštine Rakovica. Ocene rada parlamenta građani su davali školskim ocenama od 1 do 5, a najčešća ocena je dobar 3 i nju je dalo 40% ispitanika dok je vrlo dobru ili odličnu ocenu dalo zbirno 15% građana.

Kada smo građane zamolili da nam kažu da li znaju nekog narodnog poslanika sa njihove opštine, 14% građana znalo je da navede ime poslanika koji ih predstavlja u Narodnoj skupštini. Građani su najčešće navodili ime poslanice Dušice Stojković, Stefane Miladinović te Vere Jovanović.

Grafikon 15. Da li biste Vi lično želeli da imate veći uticaj na rad predstavnika građana?, u %

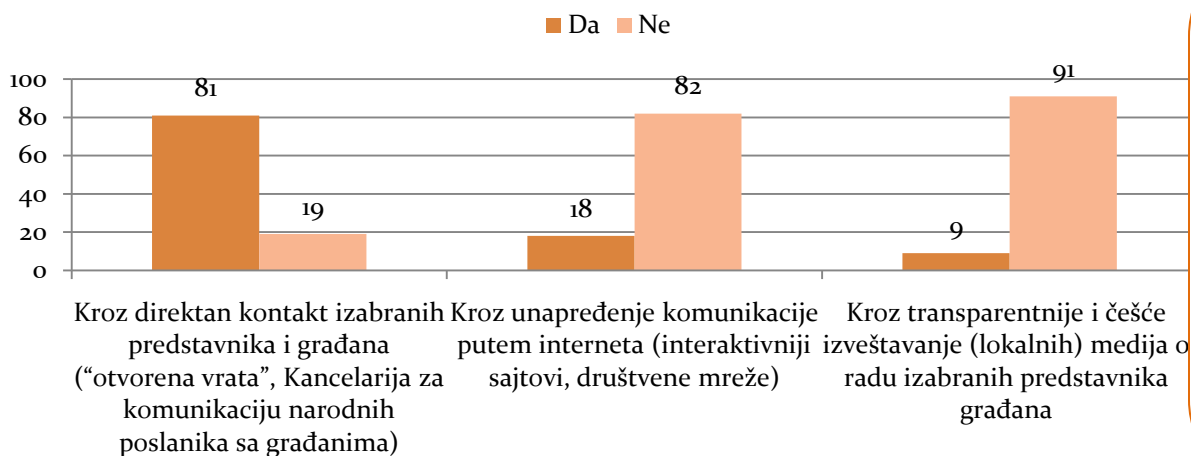
Grafikon 16. Na koji način biste želeli da ostvarite veći uticaj na rad predstavnika građana?

Natpolovična većina građana (53%) želela bi da ima veći uticaj na rad predstavnika građana, dok 44% ispitanih građana to ne bi želelo.

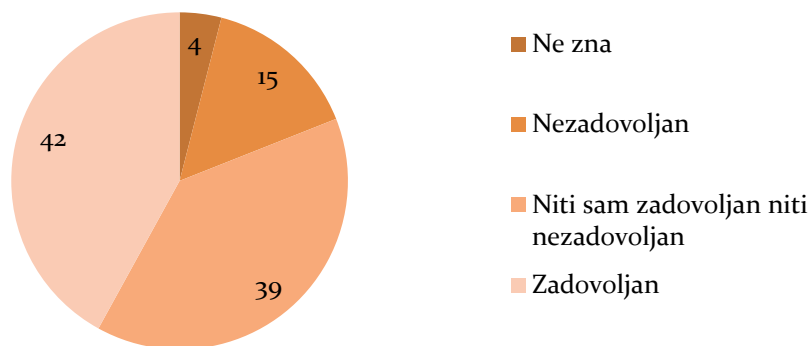
Na grafikonu 16 prikazani su načini na koje bi građani želeli da ostvare veći uticaj na rad predstavnika građana. Direktna izbor narodnog poslanika koji će građane predstavljati je jedan od najfrekventnijih odgovora (38%), a za svakog petog građanina lični i neposredni kontakt sa izabranim predstavnicima vlasti je ključan mehanizam pomoću kojeg bi građani želeli da utiču na rad svojih predstavnika.

Grafikon 17. Gde vidite prostor za poboljšanje komunikacije između građana i njihovih izabranih predstavnika?, u %

Prostor za poboljšanje komunikacije između građana i njihovih izabranih predstavnika građani vide pre svega kroz direktan kontakt izabranih predstavnika i građana (81%). Za 18% građana Rakovice unapređenje komunikacije putem interneta jedan je od načina za poboljšanje komunikacije između građana i izabranih predstavnika vlasti, a svaki jedanaesti građanin smatra da je način i transparentnije i češće izveštavanje medija.

Grafikon 18. Generalno posmatrano, koliko ste zadovoljni radom Vaše lokalne samouprave u celini?, u %

Najzad, građani opštine Rakovica poeljeni su u pogledu zadovoljstva radom lokalne samouprave – 42% je zadovoljnih naspram 39% ravnodušnih. Ipak, najmanje je nezadovoljnih – 15%.